

Archeologienota Menen – Sluizenkaai 94

Deel 3: Programma van Maatregelen

Davy Herremans

Goed in erfgoed  
Adolf Baeyensstraat 134G  
9040 Sint-Amandsberg  
[www.goedinerfgoed.be](http://www.goedinerfgoed.be)

**Colofon**

Projectcode 2019F78

Archeologienota Menen Sluizenkaai

**Opdrachtgever**

A.G.B. Woonbedrijf Menen

Sluizenkaai 78

8930 Menen

**Uitvoerder**

Goed in erfgoed Comm. V.

Adolf Baeyensstraat 134G

9040 Sint-Amandsberg

BTW BE 0524.709.028

© 2019 – Goed in erfgoed Comm. V.

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van Goed in erfgoed Comm. V.

Goed in erfgoed Comm. V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

# Inhoud

|                                                                               |    |
|-------------------------------------------------------------------------------|----|
| Programma van maatregelen .....                                               | 4  |
| 1. Beschrijvend gedeelte.....                                                 | 4  |
| 1.1. Administratieve gegevens .....                                           | 4  |
| 1.2. Aanleiding vooronderzoek .....                                           | 5  |
| 2. Gemotiveerd advies .....                                                   | 5  |
| 2.1 volledigheid van het uitgevoerde onderzoek.....                           | 5  |
| 2.2 aanwezigheid en waardering van een archeologische site .....              | 5  |
| 2.3 Impactbepaling van de geplande werken .....                               | 6  |
| 2.4 Potentieel op kennisvermeerdering .....                                   | 6  |
| 3. Programma van Maatregelen .....                                            | 6  |
| 3.1 keuze onderzoeksstrategie .....                                           | 6  |
| 3.2 plan van aanpak .....                                                     | 8  |
| 3.2.1 Te begeleiden werken .....                                              | 8  |
| 3.2.2 Vraagstelling .....                                                     | 9  |
| 3.2.3 Methode en technieken .....                                             | 9  |
| 3.2.3.1 algemene bepalingen .....                                             | 9  |
| 3.2.3.2 bijkomende bepalingen .....                                           | 10 |
| 3.2.3.3 strategie voor staalname .....                                        | 11 |
| 3.2.3.4 strategie voor conservatie .....                                      | 11 |
| 3.2.3.4 raming .....                                                          | 12 |
| 3.2.4 Criteria voor onderzoekshandelingen die niet uitgevoerd moeten worden . | 13 |
| 3.2.5 Criteria bereiken onderzoeksdoel.....                                   | 13 |
| 3.3 competenties uitvoerder .....                                             | 13 |
| 3.4 deponering.....                                                           | 14 |
| 3.5 voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.....     | 14 |

# Programma van maatregelen

## 1. Beschrijvend gedeelte

### 1.1. Administratieve gegevens

|                                                                     |                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Initiatiefnemer                                                     | A.G.B. Woonbedrijf Menen<br>Sluizenkaai 78<br>8930 Menen                                                                                                      |
| Projectcode                                                         | 2019F78                                                                                                                                                       |
| Sitecode                                                            | ME-SLUI-2019                                                                                                                                                  |
| Nummer van het wettelijk depot<br>of buitenlands equivalent hiervan | nvt                                                                                                                                                           |
| Erkend archeoloog                                                   | Herremans Davy - OE/ERK/Archeoloog/2017/00166                                                                                                                 |
| Locatie projectgebied                                               | Sluizenkaai<br>8930 Menen                                                                                                                                     |
| Bounding box                                                        | xMin,yMin 165534.0002 , 165590.0002: xMax,yMax<br>62371.2004, 62382.1004                                                                                      |
| Oppervlakte percelen                                                | 1177 m <sup>2</sup>                                                                                                                                           |
| Kadaster                                                            | Menen, 2de Afdeling, Sectie A nr° 960 y                                                                                                                       |
| Termijn onderzoek                                                   | 03/06/2019-19/06/2019                                                                                                                                         |
| Thesauri Inventaris Onroerend<br>Erfgoed                            | Bureauonderzoek                                                                                                                                               |
| Onderdeel archeologische zone                                       | Ja, historische stadskern Menen                                                                                                                               |
| Verstoorde zones                                                    | Er situeren zich verstoorde zones binnen het<br>projectgebied. Er is geen aanduiding van<br>gekarteerde zones waar geen archeologie meer te<br>verwachten is. |
| Topografische kaart                                                 | Deel 1, figuur 1                                                                                                                                              |
| Kadasterkaart                                                       | Deel 2, figuur 2                                                                                                                                              |

## **1.2. Aanleiding vooronderzoek**

Zie deel 2, Verslag van Resultaten

## **1.3 Resultaten bureauonderzoek**

Zie deel 2, Verslag van Resultaten

## **2. Gemotiveerd advies**

### **2.1 volledigheid van het uitgevoerde onderzoek**

De voorgelegde archeologienota betreft de neerslag van een archeologisch vooronderzoek op basis van bureauonderzoek. Elk vooronderzoek op het terrein met of zonder ingreep op de bodem was niet mogelijk omwille van de huidige bebouwing en het actuele landgebruik (zie Verslag van Resultaten). De archeologienota op basis van bureauonderzoek wordt beschouwd als volledig. De bestaande archeologische en historische bronnen leveren voldoende informatie om een afdoende inschatting te maken van het potentieel tot archeologische kennisvermeerdering.

### **2.2 aanwezigheid en waardering van een archeologische site**

Het assessment gebaseerd op een combinatie van landschappelijke, archeologische en historisch-cartografische data wijst op een laag archeologische potentieel van het projectgebied. Datzelfde assessment wijst ook op een mogelijke verstoring van de bodem en dus van potentiële archeologische vindplaatsen door antropogene activiteiten.

Het archeologisch potentieel van het projectgebied wordt hoog ingeschat. Het projectgebied situeert zich ter hoogte van bastion 8 dat werd aangelegd door Vauban eind 17de eeuw en dat begin 19de eeuw werd geïntegreerd in de vestingwerken onder de Hollanders. De archeologische verwachting situeert zich dan ook vooral op vlak van sporen en structuren die te maken hebben met de 17de en 19de eeuw vestingbouw. Meer bepaald kan het gaan om resten die te maken hebben met de inrichting als bastion.

De bewaringstoestand van de bodem is moeilijk in te schatten op basis van het bureauonderzoek. Er moet rekening gehouden worden met verstoring door : (i) de slechttingswerken in de 19de eeuw. Het huidige reliëf impliceert het aftoppen van het bastion; en (ii) de 19de en 20ste eeuwse bouwactiviteit. Bovendien werden - bij heraanleg van de

bestaande verharding- de aanwezige archeologische resten in 1995 opgegraven door Philippe Despriet en de vereniging Archeologie Zuid-West-Vlaanderen en nadien mogelijk uitgekregen. Delen van de monumentale resten van het bastion zijn mogelijk nog intact bewaard, minder gedegen structuren in aarde zijn dat mogelijk niet en ook de context en omliggende lagen zijn mogelijk in grote mate verstoord.

## 2.3 Impactbepaling van de geplande werken

De impact is beperkt. De maximale opbouw van de nieuwe verharding is vergelijkbaar met de opbouw van de bestaande verharding. Afgraving wordt in de mate van het mogelijke beperkt tot de bestaande steenslagfundering die waar mogelijk zal worden hergebruikt.

## 2.4 Potentieel op kennisvermeerdering

Ja. Het projectgebied heeft een hoog archeologisch potentieel. Het terrein werd in het verleden al archeologisch onderzocht maar de documentatie van dit onderzoek is beperkt. De beschikbare gegevens kunnen mogelijk verder worden aangevuld .

## 3. Programma van Maatregelen

### 3.1 keuze onderzoeksstrategie

Bij de keuze voor onderzoeksstrategie werd de topografische ligging, de bodemgesteldheid en de aard van de te verwachten sporen samen in acht genomen. Voor de te hanteren onderzoekstechnieken is de Code van Goede Praktijk van toepassing. Onderstaande tabel presenteert een schematische voorstelling van de afweging van de verschillende onderzoekstechnieken voor verdergezet vooronderzoek:

**Tabel 1 Schema met afweging van de verschillende onderzoeksstrategieën conform hoofdstuk 5.3 van de Code van Goede Praktijk.**

|                             | Mogelijk | Nuttig | Schadelijk | Noodzakelijk |                                                                                                     |
|-----------------------------|----------|--------|------------|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Geofysisch onderzoek</i> | Nee      | Nee    | Nee        | Nee          | De kans op interferentie is te groot gezien de huidige inrichting van het projectgebied en omgeving |
| <i>Veldkartering</i>        | Nee      | Nee    | Nee        | Nee          | Terrein is bebouwd en verhard                                                                       |

|                                                  |     |     |     |     |                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------|-----|-----|-----|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Landschappelijk booronderzoek</i>             | Nee | Nee | Nee | Nee | Het terrein is bebouwd en grotendeels verhard. De antropogene invloed sinds de middeleeuwen op de bodem is groot.                                                                           |
| <i>Verkenkend archeologisch booronderzoek</i>    | Nee | Nee | Nee | Nee | Het terrein is bebouwd en grotendeels verhard. De antropogene invloed sinds de middeleeuwen op de bodem is groot. Steentijd-artefactensites worden niet verwacht.                           |
| <i>Waarderend archeologisch booronderzoek</i>    | Nee | Nee | Nee | Nee | Het terrein is bebouwd en grotendeels verhard. De antropogene invloed sinds de middeleeuwen op de bodem is groot. Steentijd-artefactensites worden niet verwacht.                           |
| <i>Proefsleuven en proefputten</i>               | Ja  | Ja  | Ja  | Ja  | Proefputten kunnen meer duidelijkheid geven over aan- of afwezigheid van sporensites en de bewaartoestand. Om praktische en economische redenen is deze onderzoeksstrategie niet aangewezen |
| <i>Proefputten in functie van steentijdsites</i> | Ja  | Nee | Ja  | Nee | Het terrein is bebouwd en grotendeels verhard. De antropogene invloed sinds de middeleeuwen op de bodem is groot. Steentijd-artefactensites worden niet verwacht.                           |

De aanleg van gerichte proefsleuven of -putten zouden bijkomende informatie kunnen aanleveren over de horizontale en verticale spreiding van eventueel archeologische erfgoed en de bewaartoestand ervan. De aanleg van dergelijke proefsleuven of -putten wordt echter niet geadviseerd: de geplande werken impliceren het verwijderen van de bestaande

verharding, een vrijwel vlakdekkende verdere uitdieping tot op -45 cm onder maaiveld en een aantal lokale uitdiepingen voor de aanleg van een waterafvoer. Alle ingrepen zijn noodzakelijk voor de uitvoering van het ontwerpplan en dienen zondermeer te worden uitgevoerd. Daartegenover staat de relatieve zekerheid van de aanwezigheid van archeologisch erfgoed. Bij aantreffen van archeologisch erfgoed in eventuele proefputten dient dit dus sowieso opgegraven te worden in een vervolgonderzoek. De tijds- en financiële investering in dergelijk gefaseerd onderzoek is voor deze casus zwaar en onnodig. Bovendien blijven, op enkele beperkte en lokale diepere uitgravingen na (in functie van waterafvoer), de geplande werken beperkt tot een integrale afgraving van de toplagen tot op maximum 45cm onder maaiveld. De kans op het doorgraven van complexe stratigrafieën bij uitvoering van de geplande werken is klein, bijgevolg is ook de nood om die stratigrafieën reeds in de fase van het vooronderzoek te registreren beperkt.

De kosten-batenanalyse in rekening genomen, is de keuze voor een **opgraving** in dit geval efficiënter dan de aanleg van proefsleuven- of proefputten of enige andere vorm van bijkomend vooronderzoek.

Wij adviseren deze opgraving te organiseren in de vorm van een **werfbegeleiding**. Omwille van de beperkte uitgravingsdiepte en mogelijk reeds gedeeltelijke uitbraak van het aanwezige archeologisch erfgoed, zal het archeologisch onderzoek zich in grote mate tot de registratie en studie van de top van het aanwezige bastion in vlak en van eventueel de bovenste bouwlagen. De meest aangewezen technische uitvoeringswijze van deze registratie en studie is een archeologische begeleiding van de werken. Dit werkt kosten- en tijdsefficiënt en bovendien kan een maximaal behoud in situ gerealiseerd worden. Een volwaardige opgraving voorafgaand aan de werken, is in dit geval ook niet noodzakelijk om het aanwezige kennispotentieel op het terrein te realiseren.

## 3.2 plan van aanpak

Naar aanleiding van bovenstaande verwachting wordt voorgesteld om een **opgraving** uit te voeren in de vorm van een **werfbegeleiding**. De modaliteiten voor dit onderzoek worden hierna beschreven in een plan van aanpak.

### 3.2.1 Te begeleiden werken

Volgende geplande werken worden archeologisch begeleid:

- uitbraak bestaande verharding betreft een betondek met een geschatte opbouw van +/- 40 cm inclusief funderingslagen;



- bijkomende uitgraving in functie van de aanleg van de nieuwe verharding met een opbouwhoogte van max. 45 cm. In totaal gaat het om een oppervlakte van 820 m<sup>2</sup>;
- De aanleg van waterafvoer. Het gaat om 5 lopende meter op een diepte van 50 cm.

### **3.2.2 Vraagstelling**

Het onderzoek start vanuit een meerledige vraagstelling:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem?
- Wat is de datering en samenstelling van de bodemlagen?
- Zijn er sporen aanwezig? Zijn ze natuurlijk of antropogeen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Tot welke periode(n) behoren de sporen en structuren?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd en ruimte worden afgebakend?
- Wat is de bewaringstoestand van deze vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen bodem, landschap en archeologische sporen?
- Staan deze vindplaatsen in relatie tot het aanwezige bouwkundig en landschappelijk erfgoed?
- Is het mogelijk de gekende bouwchronologie van bastion 8 te verfijnen of bij te stellen?
- Kan men op basis van de aanwezige sporen en structuren een nieuwe fasering opmaken?
- Zijn de verschillende historisch gekende bouwfasen ook archeologisch te onderscheiden?
- Bieden de aanwezige sporen en structuren informatie over de inrichting van bastion 8
- Hoe situeert zich de ontwikkeling van bastion 8 zich tot de ontwikkeling van stad Menen en haar versterkingen?
- Kunnen de vaststellingen gerelateerd worden aan de resultaten van eerder archeologisch onderzoek op de site?

### **3.2.3 Methode en technieken**

#### *3.2.3.1 algemene bepalingen*

Een werfbegeleiding is in essentie een opgraving en is bijgevolg onderworpen aan dezelfde decretale bepalingen als een opgraving (zie Code van Goed Praktijk, hoofdstuk 15 opgraving generiek en hoofdstuk 17 opgraving van sites met complexe stratigrafie). Afwijkingen ten aanzien van de decretaal bepaalde algemene en technische bepalingen van het terreinwerk dienen te worden gemotiveerd in het archeologierapport en het eindverslag van de opgraving. Dit geldt evenzeer voor het assessment, de verwerking van de resultaten, de rapportage, en de conservering en omgang met het archeologisch ensemble.

De algemene regie van de graafwerken (timing, planning en omvang van de graafwerken) in functie van de geplande werken ligt in handen van de bouwheer en/of aannemer. De concrete regie van de graafwerken in functie van de opgraving wordt bepaald door de archeologisch veldwerkleider. Met concrete regie wordt bedoeld: de specifieke graafmethode, het aanleggen van de vlakken, de omgang met het aanwezige erfgoed (sporen en vondsten) en de registratie van de sporen. Het kader voor het organiseren van deze concrete regie is de Code van Goede Praktijk, waarbij ernaar wordt gestreefd om de decretale bepalingen omtrent een opgraving zo volledig mogelijk uit te voeren.

**De graafwerken worden niet uitgevoerd zonder de regie en begeleiding van een archeologisch veldwerkleider.**

Gezien de algemene regie bij de bouwheer en/of aannemer ligt, zorgt deze voor logistieke omkadering, werfinrichting en de omgang met afgegraven grond. Het graafmateriaal wordt gekozen in samenspraak met de archeologisch veldwerkleider in functie van een optimale omgang met het archeologisch erfgoed.

*3.2.3.2 bijkomende bepalingen*

- de uitgraving tot op bouwdiepte dient te gebeuren door een graafmachine met platte, niet-getande bak, of manueel;
- de uitvoerder van de uitbraak- en uitgravingswerken volgt de richtlijnen van de archeoloog op, voor zover de archeoloog dit nuttig vindt bij de uitvoering van zijn/haar onderzoek;
- er worden voldoende tijd en ruimte geboden voor de archeoloog om onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving uit te voeren conform de Code van Goede Praktijk;
- de uitvoerder van de opbreek- en uitgravingswerken volgt de richtlijnen van de archeoloog op, voor zover de archeoloog dit nuttig vindt bij de uitvoering van zijn/haar onderzoek;
- de uitvoeringstermijnen van het onderzoek of van de deelonderzoeken houden rekening met een redelijke termijn voor archeologisch onderzoek: de archeoloog geeft telkens een inschatting van de benodigde onderzoekstijd, op redelijke basis (d.w.z. voldoende tijd om volgens de Code van Goede Praktijk het onderzoek uit te voeren);
- het archeologisch onderzoek kan zich bijkomend richten op specifieke vraagstellingen die vooraf of in de loop van de werken gesteld worden door de archeoloog,

- bijvoorbeeld: (i) onderzoek van water- of beerputten en inzamelen van de inhoud ervan; (ii) onderzoek van bouw- en funderingstechnieken.
- zones waar archeologische sporen of vondsten worden aangetroffen of geregistreerd mogen niet betreden worden zonder uitdrukkelijke toestemming van de archeoloog;
  - bij een eventuele langdurige opschorting (>1 maand) worden maatregelen voorgesteld om de degradatie van alle aanwezige sporen tegen te gaan;
  - de bouwheer en de aannemer(s) brengen het bodemarchief niet onnodig in gevaar (d.w.z. geen handelingen met impact op het bodemarchief uitvoeren die geen verband houden met de uitvoering van de goedgekeurde stedenbouwkundige vergunning en het bestek);
  - de bouwheer en de aannemer voorzien ruimte en infrastructuur voor het tijdelijk bewaren van werkmateriaal en –kleding van het archeologisch team, archeologische vondsten en bodemstalen, sanitair en beschutting tegen weersomstandigheden en dit zolang het onderzoek dit genoodzaakt;
  - de bouwheer geeft als eigenaar van eventuele archeologische vondsten voldoende maar redelijke tijd aan de archeoloog om deze te (laten) onderzoeken tijdens en na het terreinonderzoek;
  - de bouwheer en/of aannemer verwittigt/verwittigen ruim op voorhand de archeoloog van de aanvang van de werken.

#### *3.2.3.3 strategie voor staalname*

Aardkundige staalnamen gebeuren door een aardkundige en conform de bepalingen in hoofdstuk 10.4 van de Code van Goede Praktijk. Bemonstering gebeurt wanneer in specifieke contexten (afvalkuilen, beerkuilen, grachten, archeologisch relevante lagen rijk aan organisch materiaal,...) aangetroffen worden die in aanmerking komen voor bemonstering.

Monsternamen voor natuurwetenschappelijk onderzoek gebeuren conform de bepalingen in hoofdstuk 20.3 van de Code van Goede Praktijk en bij voorkeur door een specialist.

#### *3.2.3.4 strategie voor conservatie*

Aangezien op voorhand moeilijk in te schatten is of er archeologische vondsten gedaan zullen worden die in aanmerking komen voor conservatie, wordt in het bestek gewerkt met vermoedelijke hoeveelheden. Om dezelfde reden is het opstellen van een strategie voor conservatie niet mogelijk.

#### 3.2.3.4 raming

In de onderstaande tabel worden de kosten geraamd voor het voorgestelde vervolgonderzoek. De prijzen worden genoteerd per dag of per stuk. Voor het eigenlijke terreinwerk splitst de raming zich op per aard van geplande werken. Er wordt gebruik gemaakt van vermoedelijke hoeveelheden omdat de duur van het onderzoek op dit moment moeilijk kan worden ingeschat voorafgaand aan verder overleg met de uitvoerder van de uitbraak- en afgravingswerken. De kosten dalen of stijgen uiteraard wanneer er minder of meer terreinwerk, verwerking, rapportage, conservatie of natuurwetenschappelijk onderzoek nodig is. De hoeveelheid terreinwerk wordt bepaald door een aantal nog onduidelijke parameters zoals sporendensiteit, mate van verstoring en de uiteindelijke omvang van de werken (al dan niet behoud van vloerniveaus, diepte gescheiden waterafvoer,...). De kostprijs van conservatie en natuurwetenschappelijk onderzoek is op dit moment nog niet in te schatten. Deze is afhankelijk van de ingezamelde vondsten en stalen tijdens het veldwerk. Er kan uitgegaan worden van een kostprijs die maximaal zal liggen rond 20% van het geheel van de andere posten.

Deze raming is vrijblijvend en geldt niet als offerte.

**Tabel 2 raming van de opgravingskost**

| Post                                                                                 | Hoev.         | Aard | Eh. | Eh.Prijs | Totaalprijs<br>(excl. BTW) |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------|------|-----|----------|----------------------------|
| <b>Vorbereiding</b>                                                                  | 0,5           | VH   | wd  | 375      | 187,5                      |
| <b>Terreinwerk</b>                                                                   |               |      |     |          |                            |
| <i>Erkend archeoloog</i>                                                             | 2             | VH   | Wd  | 420      | 840                        |
| <i>Assistent-archeoloog</i>                                                          | 2             | VH   | Wd  | 375      | 750                        |
| <i>Topograaf (fotogrammetrie)</i>                                                    | 1             | VH   | Wd  | 420      | 420                        |
| <i>Aardkundige</i>                                                                   | 0,5           | VH   | Wd  | 500      | 250                        |
| <b>Assesments</b>                                                                    | 1             | VH   | Wd  | 420      | 420                        |
| <b>Verwerking</b>                                                                    | 3             | VH   | Wd  | 420      | 1260                       |
| <b>Rapportage</b>                                                                    | 2             | VH   | Wd  | 420      | 840                        |
| <b>Meerkost 20% voor<br/>conservatie en<br/>natuurwetenschappelijk<br/>onderzoek</b> |               |      |     |          | 993,5                      |
|                                                                                      | <b>Totaal</b> |      |     |          | <b>5961</b>                |

### **3.2.4 Criteria voor onderzoekshandelingen die niet uitgevoerd moeten worden**

Indien er tijdens de opgraving in bepaalde zones verstoringen worden aangetroffen die dieper reiken dan de geplande werken, dient deze zone niet verder begeleid te worden. Indien in andere zones afdoende is vastgesteld dat de ontgraving ter plekke uitsluitend gebeurt in recente lagen (opgebracht en/of verstoord), dient deze zone niet verder begeleid te worden. De inschattingen met betrekking tot de aard en omvang van verstoringen en de aanwezigheid van recentere lagen gebeurt in het veld door de archeologisch veldwerkleider.

### **3.2.5 Criteria bereiken onderzoeksdoel**

Het onderzoeksdoel wordt bereikt wanneer de onderzoeksvragen in de mate van het mogelijke beantwoord te worden.

## **3.3 competenties uitvoerder**

De dagelijkse uitvoering van de opgraving ligt in handen van:

- 1 Erkend archeoloog-veldwerkleider: hij/zij dient heeft minstens 120 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 60 op sites met complexe stratigrafie
- 1 assistent-archeoloog: hij/zij heeft minstens 120 werkdagen opgravingservaring. Indien de densiteit van de sporen hoog is en extra mankracht nodig is, kunnen de veldwerkleider en de assistent-archeoloog bijgestaan worden door veldtechnici zonder diplomavereisten.

Bij het onderzoek wordt tevens een aardkundige betrokken die instaat voor het onderzoeken, interpreteren, en registreren van de aardkundige aspecten van het archeologisch onderzoek. De duur en frequentie van de inzet hangt af van de vastgestelde bodemprofielen en de aangetroffen archeologische vindplaatsen.

Om het archeologisch vondstmateriaal kwaliteitsvol te behandelen en te bewaren wordt beroep gedaan op een conservator. De conservator coördineert het geheel van conservatiehandelingen die binnen het onderzoek gesteld worden. Indien nodig komt de conservator ter plaatste voor advies of gespecialiseerde handelingen. De conservator heeft ervaring met de behandeling van aardewerk en metaalvondsten uit verschillende periodes. Indien bij het onderzoek van het vondstenensemble specialistische kennis vereist is, wordt een materiaaldeskundige betrokken bij het onderzoek. Dit kan zowel tijdens het veldwerk als tijdens de verwerking.

### **3.4 deponering**

Data en vondsten, maw het archeologisch ensemble is eigendom van de opdrachtgever. Na onderzoek kan dit ensemble in overleg met de opdrachtgever opgenomen worden door een erkend erfgoeddepot, indien dit voor de regio aanwezig is. Indien nodig kan een ander depot worden gezocht of kan een afspraak worden gemaakt met het uitvoerende archeologische bedrijf met betrekking tot de opslag van het archeologische ensemble.

### **3.5 voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.